

NOVADNIEKS

CETURTDIEN,
1990. gada 15. novembrī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 136 (6139)
Maksā 3 kap.

11. novembrī — Lāčplēša dienā

Latviešu tauta atceras savus varoņus, kas 1919. gada 11. novembrī galīgi sakāva iebrucēju un nosargāja proklamētās Latvijas Republikas neatkarību. Sos svētkus — Lāčplēša dienu atzīmēja arī mūsu rajonā.

11. novembra vakarā vairāki simti preiļiešu baznīcā dārzā piedalījās Latvijas brīvības cīņāju pieminēšanā. Pie Mātes skulptūras gūla ziedi, pieminēja pakājē un atnācēju rokās dega svečītes. Visi ar klusuma brīdi godināja par Latvijas neatkarību kritušos cīņājus. Skanēja garīgās un laicīgās dziesmas. Baznīcā pacilāti spēlēja ērģeles.

ATTĒLĀ: Lāčplēša dienā
Preiļu baznīcā dārzā.

J. BRICA teksts,
J. SILICKA foto

Pārskats

par piena izslaukumiem
(pēc agrārniecības apvienības
«Preiļi» dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no govu novembra 1. dekādē	+/- salīdz. ar to pašu laiku 1989. g. (kg)	+/- salīdz. ar ar iepriekš. dekādi (kg)
«Sarkanais Oktobris»	11,7	-1,3	-0,5
«Nākotne»	7,6	-1,4	-0,1
«Sarkanā ausma»			
«Rušona»	7,5	+0,1	-0,1
Kirova	7	+0,6	+0,1
Leņina	6,4	-0,9	-
«Zelta vārpā»	6,4	-4,2	-1,1
«Dzintars»	6,3	-1,7	-0,1
«Dubna»	6,2	-1,2	-
«Galēni»	6,2	-1,6	-0,3
«Smelteri»	6,1	-1,8	-0,6
«Jersika»	6	-0,7	-0,6
«Līvāni»	5,8	-0,8	-0,1
«Vanagi»	5,7	-1,3	+0,2
«Gailīši»	5,7	-1,3	-0,1
«Gailīši»	5,5	-	-
Aglonas p. s.	5,2	-0,6	+0,1
K. Marksa	5,1	-0,9	-0,9
«Sīlukalns»	5,1	-2,1	-0,3
«Ezerciems»	4,8	-1,6	-0,2
«Rožupe»	4,8	-1,7	-0,4
«Vārkava»	4,8	-2,5	-0,2
Rudzātu p. s.	4,6	-1,3	-0,2
Raiņa	4,5	-2,8	-0,1
«Silajāni»	4,1	-2	-0,3
RAJONĀ	6,4	-1,4	-0,3

RAJONA PANORĀMA

♦ Kā jau mūsu avīzē bija paziņojis Latvijas KP rajona komitejas birojs, 7. novembra pusdienlaikā Preiļos, pie Leņina pieminekļa notika Oktobra svētkiem veltīts mītiņš. To organizēja partijas rajona komiteja.

Mītiņu atklāja un vadīja LKP rajona komitejas otrais sekretārs P. Romanovs. Tajā piedalījās ap 100 partijas ideāliem uzticīgo un padomju varai uzticību nezaudējušo preiļiešu.

♦ «Latgales ainava» — tā var dēvēt Rīgā, Blaumaņa ielā 21 atvērto Rušonas sakaru nodalās montiera, fotomākslinieka Antona Vogula darbu personālizstādi. Tā pārstāvēta ar 40 dabas skatiem viņa 40 gadu jubileja.

Izstādi organizējusi Latvijas foto mākslas biedrība. Par Antona Vogula foto darbiem ieinteresējušies pat Čikāgas latvieši no ASV. Pēc izstādes slēgšanas Rīgā autora nodoms ir to sarīkot Preiļos.

♦ Kolhozā «Sīlukalns» ir lielas dolomīta atradnes. Sākusies to apgūšana.

Sadrupinātās dolomīta šķembas saimniecība izmanto ne tikai savām vajadzībām (vispirms — ceļu remontam), bet arī pārdod ieinteresētajiem. Par šo precī leņemti jau pirmie 20 tūkstoši rubļu.

♦ Sestdien LKP rajona organizācija atzīmēja savas pastāvēšanas 40. gadadienu. Uz šo pasākumu Preiļos bija ieradies arī LKP pirmais sekretārs A. Rubiks, kā arī kosmonauts Solovjovs. Pasākumu kuplināja arī apsveicēju — komunistu delegācijas no Možaiskas, Mioriem, Daugavpils, Jēkabpils, Rēzeknes.

♦ Svētdien Riebiņu baznīcā Preiļu dekāns A. Budže iesvētīja Riebiņu vidusskolas karogu, šis pasākums pulcināja skolotājus, skolēnus un viņu vecākus.

♦ Īsta mednieka veiksmē, kas nebūt negadās bieži, 17. oktobrī piemeklēja Līvānu mežniecības mežzinis J. Skabiņu, kurš nošāva lūsi. Kā godalga — 200 rubļu naudas prēmija. Speciālisti saka, ka šī

skaistā ādiņa noteikti tiksot pārdota par valūtu ārzemēs, kur tā maksās apājus divus tūkstošus dolāru.

♦ 7. novembrī plaša saruna notika Līvānu pilsētas izpildkomitejā. Tur pulcējās Līvānu skolotāji un kultūras darbinieki, Līvānu pilsētas un Preiļu rajona izpildkomitejas vadība, rajona kultūras un izglītības nodaļu vadītāji, rajona TDP izglītības, kultūras un sporta pastāvīgās komisijas locekļi.

Saruna bija par izglītības un kultūras darba pašreizējo stāvokli un perspektīvām Līvānos — par mākslas, mūzikas un vispārīgizglītošajām skolām, par bibliotēkām un kultūras namiem.

Šī tikšanās, tās mērķis un gaita lēcināja, kā sākusies pāreja uz reālu pašvaldību. Turklāt — līvāniešiem paturot iecerēti atdalīties no Preiļu rajona.

♦ Nelabvēlīgā ekoloģiskā situācija — tas ir lemessis bada streika uzsākšanai Līvānos.

Līvānieši Inesei Garjānei sekoja un pašlaik badojas Ingus Vībāns. Pēc viņa bada protestu uzsāks Juris Biezais. Visi streikotāji badojas pa astoņām dienām.

♦ Preiļu 1. vidusskolā brīvdienas nebūt nenozīmēja klusumu skolas gaitēnos un sporta zālē, jo visu nedēļu skolotājas Ainas Leikuces vadībā notika sporta dienu pasākumi.

4. — 9. klašu skolēni katru dienu pa klašu grupām ieradās skolā, lai pasportotu. Notika jaunas stafetes, sacensības basketbolā un tautas bumbā. Uzvarētāji kā balvu saņēma riekstus, bet zaudētāju komanda — vitamīnus. Daudzas klases uz sporta dienu ņēma līdzī savus audzinātājus, un tad sporta sacensības izvērtās par jauku klases pasākumu.

♦ 9. novembrī Vārkavas pagasta Vēverovkā lauku mājās atrakts noslepkavotas sievietes līķis. Aizdomās par slepkavību tiek turēts viņas vīrs Ivans Pozņakovs. Ivans Pozņakovs arestēts, notiek izmeklēšana.

♦ Naktī uz 5. novembri uzlauzts 59. veikals Riebiņos. Nozagts degvīns, alus, cigaretes un konfektes. Vainīgie aizturēti. Tie ir vietējie jaunieši.

Pie mums, Rušonā

Stāsta pagasta izpildkomitejas priekšsēdētājs
ARVIDS SOLDĀNS

KAISLIBAS AP ZEMI

Pagastā ir 24 oficiālās zemiņu saimniecības. Šis gads bija bezgala lietains, un grūtības pārvarējuši tikai paši centīgākie. Kazimirs Upenieks ir jau krietni gados, bet visu iesēto novācis, strādājot ar rokām. Raža uz tūruma nav palikusi arī Vladislavam Staskevičam. Bet viens otrs jaunsaimnieks ir bijis par slinku un ražu aizlaidis zudumā.

Būvdarbos vistālāk ticis Georgs Stupāns — uzcelta kūts un lopbarības šķūnis, top garāžas tehnika. Labi sokas arī Jāzepam Bečam.

Kaislības ap zemi pagastā arvien pieņemas, kaut arī vēl nav likuma par tās reformu. Daudzi ir gatavi atgriezties un saimniekot savā tēvu zemē. Izpildkomitejā pieteikušies ap 30 zemes mantinieku. Franciska Ludāne no Madonas rajona lūdz atjaunot viņas un pēcnācēju tiesības uz 67,8 hektārus lielo folvorku «Rejniki», ko viņas vīrāvējs Jāzeps Ludāns 1908. gadā nopircis no cara valdības par 4696 zelta rubļiem. Viņa uzrādījusi tam apstiprinātos dokumentus.

KĀ PELNĪT NAUDU

Naudu pagasta budžetam daļēji pelnīt paredzam ar tūrismu. Jo Latgale taču ekskursantus pievilina ar savu skaisto dabu, zilajiem ezeriem. Rušonas apkaimē vien ir 26 lielāki ezeri. Ievadītas sarunas ar tūrisma organizāciju, kas apkalpo Latgales rajonus. Tā pieprasa zemi tūristu mītnēm, protams, pie ezeriem. Ja būs serviss, ekskursanti brauks, un mums būs nauda. Par atpūtas vietu atvēršanu

tūristiem mūsu deputāti lems savā sesijā.

Eiķša ezers ar līgumu atdots ūdensslepotājiem. Sporta entuziasta Jāņa Kokina vadībā sakopti tā krasti, ierīkotas peldvietas. Te var uzņemt ārzemniekus.

Nomā atdosim arī pārējos ezerus, pat privātpersonām.

SAIMNIEKI — PAŠI

Pagasta padomes pēdējā sesijā lēmām par ezeru zivsaimniecisko izmantošanu. Līdz šim tos «nokāsa» zivsaimniecība «Nagli» no kaimiņu rajona, tagad saimnieki būs pašī. Paredzēts kopā ar Aglonas pagastu izveidot lielu zvejnieku brigādi, kas nozvejoto par mērenu cenu realizētu uz vietas, tādējādi palīdzētu risināt pagastā sasāpējušo pārtikas jautājumu.

Zivju mūsu ezeros pietiek, tās iecerēts arī ataudzēt, ielāižot vērtīgu šķirņu mazulus. Meklējam tikai zvejas entuziastus.

RINDAS KĀ VISUR

Sodien Rušonas veikalos — preču ievadums, tādēļ arī garģarās rindas pie tiem. Nav nekādas īpašas preces — zekes, jūras zivis, makaroni, maize.

Rindas pie mums kā visur. Pērk visu, ko tik veikalā lēved. Ir iedzīvotāju ierosinājumi, ka talonus vajadzētu ieviest arī apģērbiem un apaviem. Mēs, tautas varas pārstāvji, esam šo talonu dalītāji. Nepatīkama nodarbošanās. Neatliek laika istajam darbam.

Stāstījumu pierakstīja
Jānis GURGONS

Kārlis Ulmanis ir redzamākais Latvijas Republikas politiskais darbinieks. Plašu tautas masu apziņā viņš kļuvis par latviešu tautas neatkarīgās nacionālās valsts simbolu. Patiesi liels ir viņa ieguldījums šīs valsts nodibināšanā, nosargāšanā un tālākveidošanā.

Tomēr K. Ulmaņa politikā darbībā bijis ne mazums momentu, kam laikabiedri un vēstures pētnieki devuši visal neviennozīmīgu vērtējumu. Pirmām kārtām te minams 1934. gada 15. maija apvērsums. Tādēļ interese par K. Ulmaņa dzīvi un darbību, kas sabiedrībā vērojama neatkarīgās Latvijas atdzimšanas laikā, ir dabīga un saprotama.

Kārlis Augusts Vilhelms Ulmanis — nākamais Latvijas Republikas valsts prezidents — dzimis 1877. gada 4. septembrī (pēc vecā stila — 23. augustā) toreizējā Dobeles apriņķa Udzes pagasta «Pikšu» mājās. Pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados mazo Udzes pagastu iekļuva Bērzmuižas pagastā. Kopš 1940. gada Bērzmuižas pagastu sauc par Bērzes pagastu.

Sajā Zemgales novadā dzīvojušas vairākas Ulmanu dzimtas paaudzes. 1797. gadā Udzes muižas revīzijas aktos minēts 20 gadus vecs kalps puisis Indriķis. Divi viņa dēli — Kaspars un Indriķis —

Kārlis

Ulmanis

1835. gadā dabūjuši uzvārdu «Ullmann». Drīz pēc tam Kaspars kļuvi par saimnieku pilnīgi sabrukušajās un parādu dēļ iztūpētajās «Pikšās». 1836. gadā «Pikšu» saimnieku Lavīzes un Kaspara Ulmaņu ģimenē piedzima vienīgais dēls Indriķis (K. Ulmaņa tēvs), kas mantoja «Pikšu» saimniecību.

1862. gadā viņš apprecēja Bērzmuižas pagasta «Dzeņu» māju saimnieka meitu, 1837. gadā dzimušo Lizeti Lindbergu (Linbergi). Lizetes un Indriķa ģimenē bija četri bērni — 1864. gadā dzimusi meita Emīlija, kas nomira jau trīs mēnešu vecumā, un dēli Janis (1865. — 1936.), Indriķis (1868. — 1923.) un pastarītis Kārlis.

Indriķis Ulmanis «Pikšās» iepirka dzimtīpašumā. Lai nomaksātu pirkšanas summu, viņš sāka nodarboties ar lobu uzpirkšanu, kā arī tirgoties ar labību un gaļu Dobeļē, Jelgavā un Rīgā. Domājams,

Kārļa Ulmaņa politiskā darbība ir cieši saistīta ar Latvijas Republiku, no tās izveidošanas 1918. gadā līdz iekļaušanai Padomju Savienības sastāvā 1940. gadā. Pēdējā laikā presē parādījis ne mazums viņam veltītu publikāciju. Tajās izteikti spriedumi nereti ir pretrunīgi, līdz ar to lasītājs negūst objektīvu priekšstatu par šo valstsvaru. Vēstures zinātnu doktors ELMĀRS PELKAUS mēģinājis dziļāk izpētīt šīs latviešu tautai tik nozīmīgās personas darbību. Agentūra LETA piedāvā viņa sagatavoto materiālu ciklu.

ka Indriķis Ulmanis miris 1901. gadā. Pēc tam «Pikšās» apsaimniekoja viņa vecākais dēls, Skībes pagasta «Ezerkleišu» māju īpašnieks Janis Ulmanis. Atraitne Lizete Ulmane nomira neatkarīgās Latvija laikā — 1925. gadā. Skolas gaitas Kārlis Ulmanis sāka Bērzmuižas pagastskolā, bet pēc tās beigšanas 1889. gadā turpināja izglītības Jelgavas pilsētas Aleksandra skolā. Pēc šīs skolas beigšanas viņš iestājās reāl-skolā, kur mācījās līdz 1896. gadam.

Pēc Jelgavas K. Ulmanis gadu skolojās Austrumprūsijā, Tapiavas piensaimniecības skolā. Atgriezies Latvijā, viņš strādāja pienotavās Rīgā un Lielajā, bet 1902. gada jūnijā vadīja īsus piensaimniecības kursu Bērzmuižā. No 1902. gada oktobra līdz 1903. gada oktobrim viņš studēja agronomiju Svecijas politehnikumā Čihē, bet no 1903. gada novembra līdz 1905. gada augustam mācījās

Leipcigas universitātes lauksaimniecības institūtā. 1903. gada vasarā K. Ulmanis vadīja piensaimniecības kursu Valmierā, vēlāk atkārtotot tos citās vietās Vidzemē.

1905. gada vasarā K. Ulmanis kļuva par Kauguru lauksaimniecības biedrības locekli un piensaimniecības instruktoru un šīs biedrības laikraksta «Lauksaimnieks» līdzredaktoru. Laikraksts publicēja materiālus, kas bija vērsti pret cara valdības politiku un Baltijas muižniecību, arī paša Ulmaņa rakstus, kas bija sacertēti šādā garā. Tuvojoties soda ekspedīcijām, K. Ulmanis tika arestēts un 1905. gada decembrī nogādāts Pleskavas cietumā, kur viņu turēja līdz 1906. gada maija vidum.

Viņas pierādījuma trūkuma dēļ atbrīvots, K. Ulmanis nelielu laiku uzturējās brālī mājās «Ezerkleiņās», tad, vairoties no jauna aresta un izrēķināšanas, caur Somiju un Zviedriju emigrēja uz Vāciju.

Tur 1906. — 1907. gada ziemā viņš bija skolotājs kādā lauksaimniecības ziemas skolā Annabergā (Saksijā). 1907. gada pavasarī, beidzoties mācību gadam, K. Ulmanis aizceļoja uz Amerikas Savienotajām Valstīm un apmetās lauksaimnieciskajā Nebraskas pavalstī, cerot iekārtoties piemērotā darbā un gūt jaunas atziņas savā arodā. Bez vācu un krievu valodas, kuras viņš zināja labi, K. Ulmanis sāka intensīvi apgūt angļu valodu. Sākumā viņš bija pienotavu strādnieks un laboratorijas darbinieks, tad iestājās Linkolnas universitātes industriālajā koledža un pēc gada — 1909. gadā — absolvēja to, iegūstot zinātņu bakalaura grādu. Pusgadu K. Ulmanis bija šīs koledžas piensaimniecības nodaļas instruktors, tad kļuva par fabrikas direktoru Roberta piensaimniecības sabiedrībā un beidzot mēģināja sākt patstāvīgus darījumus, iegūstot savā īpašumā pienotavu (ieb krotavā) Hjūstonā, Teksasas pavalstī. Šajā laikā viņš sagatavoja un nosūtīja uz Latviju vairākas publikācijas. 1907. gadā nāca klajā viņa grāmata «Ienesīga piensaimniecība», kas pieredzēja arī atkārtotus izdevumus, bet 1909. gadā — grāmata «Ienesīga cukropība».

Elmārs PELKAUS,
vēstures zinātnu doktors
(LETA)
(Turpinājums sekos.)

Par svētku un piemiņas dienām

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1990. gada 3. oktobra likumu «Par svētku un piemiņas dienām» Latvijā svinamas šādas svētku un piemiņas dienas:

SVĒTKU DIENAS

1. janvāris — Jaunais gads; Lielā piektdiena un Lieldienu diena; 1.

maijs — Darba svētki, Latvijas Republikas Satversmes sasaukšanas diena; maija otrā svētdiena — Mātes diena; 23. jūnijs — Ligo diena; 24. jūnijs — Jāņu diena; 18. novembris — Latvijas Republikas proklamēšanas diena; 25. un 26. decembris — Ziemassvētki; 31. decembris — Vecgada diena.

PIEMIŅAS DIENAS

25. marts — komunistiskā terora upuru piemiņas diena; 4. maijs — Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena; 9. maijs — otrā pasaules kara upuru piemiņas diena, 14. jūnijs — komunistiskā terora upuru piemiņas diena; 3. jūlijs — ebreju tautas ge-

nocīda upuru atceres diena; 11. novembris — Lāčplēša diena.

Šinīs svētku un atceres dienās virs valsts un sabiedrisko orgānu, uzņēmumu, iestāžu un organizāciju ēkām, kā arī dzīvojamām mājām paceļams Latvijas Valsts karogs.

Sēru piemiņas dienās karogu paceļ sēru noformējumā.

J. ROZENTĀLS,
Preiļu rajona Tautas deputātu padomes izpilddirektora sekretārs

Konfliktsituācija

„Armēņu“ jautājums

Patiešām — taisnība var izrādīties Edikam Vartanjanam: Karabahas problēmu, laikam, atrisinās ātrāk nekā «rušoniešu — armēņu» jautājumu. Jā, mūsu otrā fiksāns ar armēņiem — apavu izgatavotājiem, kuri strādā Kastīrē, bija gaužām drūma. Šis nospiedis noskaņojums vēl vairāk pastiprinājās, kad vēlreiz pārlasīju savu pirms gada mažoritoņos uzrakstīto rakstītu par meistariem no Armēnijas. Spriediet pašī: nomnieki sola divu gadu laikā nodrošināt ar apaviem visu rajonu; nevienš viņus nav apveltījis ar cilvēka cieņu pazemojošo apzīmējumu «migrants»; no Kastīres esforeiz aizbraucu pārliecināta, ka armēņu meistariem būs gan sava māja, gan galds. Kā tagad izrādās — esmu pārsteigusies ar optimistiskiem secinājumiem.

Kas tad šajā laikā izmainījies — mēs vai pasaule? Nezinu, tikai brīnos, kā vēl brigādē, kā mēdz teikt, turas uz ūdens šajos smagajos, lai nesacītu vairāk, apstākļos. Varbūt patiecoties Edikam, kuram ar ģimeni vienīgā kārtī nav kur aizbraukt? Jo viņa māja Kirovokanā sagruvusi zemestrīcē, un radnieki joprojām dzīvo teltī. Varbūt tāpēc, ka viņi turpina dzīvot ar cerību, kura, kā apgalvo, mirstot pēdējā? Varbūt tāpēc, ka viņi joprojām tic — mūs beidzot sapratīs?

Lai kā tur nebijis, brigādē turpina šūt apavus. Mums, lai gan, kā man stāstīja Preiļu veikalu pārdevējas, pēc tiem cilvēki

jau iepriekš aizņem rindu un pat vietējie apavnieki pasūta armēņu meistariem izgatavot kurpes un zābakus savām sievietēm un meitām.

Kā istiem, vīriem nākas, Ediks un viņa komanda vīrišķīgi pacieš grūtības: neiedomājami šauros sadzīves apstākļos (vai kāds no jums būtu ar mieru gulēt no dēļiem sanaglotā gultā, turklāt istabīnā, kur mūžiģi vējo ādu smārds? Vai kāds no jums pielautu, ka mazā meitiņa, sarāvusies kamoliņā, gul uz grīdas noklāta matračā?). Uz visiem — viena vizītkarte un arī tā dabūta ne visai likumīgā ceļā. Un vēl launās replikas, kas dzirdamas aiz muguras. Un vēl — uz visu brigādi vienīgo «Ziģuļu» sadurtais riepas. Un vēl sapuvusi biete, ko kāds nometis pie «svešās» mājas durvīm. Un vēl... Personīgi man zēl to, kuri, lūk, tā dara. Zēl, ka viņu domāšana nav tikusi tālāk par alu līmeni. Ka viņi nespēj apjēgt — nekultūralība nekad nav bijusi spēka pazīme, drīzāk — otrādi. Un ir ļoti rūgti, ka armēņi tagad ar pavisām citām acīm skatās uz Latviju un tās iedzīvotājiem, kurus pazīst kā samērā noslēgtus, taču — korektus un laipnus cilvēkus. «Man kauns par saviem novadniekiem,» vēlāk teiks kāds ciemata iedzīvotājs. Man arī — kauns! Un kā lai pārliecina Ediku un viņa biedrus, ka Latvijā ne visi cilvēki ir tādi?

Taču — atlieksim emocijas. Labāk pievērsīsimies faktiem un skaitļiem. Bet tie liecina: seši meistari ik mēnesi izgatavo 100 pārus apavu. Turklāt tie nav dārgi — sievietšu zābaku cena

ir no 85 līdz 135 rubļiem. Darba diena — nenormēta. Gadās, ka tā ieilgst līdz pulksten diviem naktī, gadās, ka jāstrādā brīvdienās. Izstrādājumu garantijas termiņš — 45 dienas, taču, ja pircējs atnāks arī pēc gada, — remonts par velti. Izpelņa, protams, pieklājīga: 500 — 800 rubļi apavniekiem, 800 — 1000 rubļi — piegriežņiem.

Liekas, tieši tāpēc armēņi arī krituši vietējo iedzīvotāju neželastībā. Nu, protams, — vīglāk taču žūpot un augām dienām slaistīties apkārt bez darba, līdz aizsmakumam kliegt sapulcēs, iztēlojot sevi par pravietī. Lai gan patiešām mieru neliek melna skaudība: ja slukti man, lai tev ir vēl slūgtāk; tev, atnācēj, ir tumšāka ādas krāsa nekā man, tāpat tu esi otrās šķiras cilvēks. Bet to, kā šie meistari strādā, viņu patiešām zelta rokas var arī neņemt vērā. Tāpat kā viņu nesavtīgo palīdzību iemācīt kurpnieka amatu vietējiem. Viens mēģināja to darīt, taču nekās neiznāca. Mācekļi sāka žūpot, bet tādiem brigādē nav vietas. Vārdu sakot, armēņi nu nekādi neiederas vietējā «kolorītā».

Paldies dievam, Rušona ir arī saprātīgi domājoši cilvēki. Un pirmām kārtām tas ir pagasta izpilddirektors priekšsēdētājs Arvīds Soldāns, lielākā daļa pagasta padomes deputāti. Viņi lītišķi izsūriēda, ka ir izdevīgi atlaut uz laiku armēņiem pierakstītīs un nodrošināt viņus ar dzīvotāmo platību (ar vēl vienu Līvānu māju, par kuru rūpnīca pieprasīja ne tikai tai pienākošos 53 tūkstošus rubļu, bet arī

gatavo produkciju par 100 tūkstošiem rubļu). Jo saskaņā ar līgumu nomas maksa — vairāk nekā divi tūkstoši rubļu — tiek ieskaitīta vietējā budžetā, armēņu meistari šuj apavus vietējiem iedzīvotājiem, tajā skaitā — arī bērnu un sporta apavus, pieņem iepriekšējus pasūtījumus, apavus remontē utt. Turklāt vēl cenas atlaide, armēņu apņemšanās atjaunot izjukušo sadzīves pakalpojumu komplekso punktu un sniegt papildus pakalpojumus, piemēram, — remontēt televizorus un radioaparāturu. Viens otrs uztraucas, ka ciemats pārvērtīsies par otru Armēnijas republiku? Atvainojiet, bet tā dēvēto atbraucēju skaitu taču var paredzēt līgumā. Ja šis punkts nebūs ievērots, tad pēc noteiktā laika (teiksim — pēc gada) līgumu var lauzt.

Un tā vispirms pagasta izpilddirektors sēdē, bet pēc tam arī pagasta Tautas deputātu padomes sesijā šī gada augustā — septembrī — ar balsu vairākumu tika pieņemti lēmumi, kuri atļāva pierakstīt uz laiku armēņu brigādes locekļus un uzbūvēt viņiem vienu saliekamo māju. Drīz vien atveda pamatu blokus — kamēr vēl nav kļuvuši dārgāki. Un tad nu sākas! Uz visām pusēm sāka plūst anonīmas vēstules, pat — uz republikas Augstāko Padomi. No Rīgas atbrauca «pārstāvis» un secināja, ka ne rajonam, ne Rušonai «armēņu uzplūdi» nedraud. Vēl vairāk — šie cilvēki rajonam ir vajadzīgi un viņiem jāpalīdz.

Taču — nekās būtiski neizmainījās. Kolhoza «Rušona» valde, bet pēc tam arī iedzīvotāju sapulcē pieņēma lēmumu, ka armēņu brigādes uzturēšanās Kastīrē nav lietderīga. Lai rušonieši neapvainojas, taču netieku vajā no priekšnojautas: kāds gan su-

perspēks ir dažiem cilvēkiem, ja pat vietējā vara viņu priekšā ir bezspēcīga! Kas viņus vada, kas bez gala uzkurina kaislības? Un vai armēņu pretiniekiem ne liekas, ka akla sekošana kāda grībai nebūt nav tas labākais sevī apliecināšanas līdzeklis? Divaini, bet no šīs konfliktsituācijas savrupinājušās rajona varas iestādes. Rajona sadzīves pakalpojumu kombināta direktors V. Velekis neskaitāmas reizes virinājis dažādas durvis, taču viss velti. Varbūt rajona Tautas deputātu padomes sesijā der apspriest šo jautājumu?

Kas attiecas uz Ediku un viņa komandu, tad viņiem ir iespējas šūt arī vīriešu apavus un tā dēvētās krosa kurpes. Brigāde apliecina, ka cenas netiks «uzskurllētas» arī tirgus ekonomikas apstākļos, kad dārgāki kļūst materiāli un izejvielas. Vairāk par 10 rubļiem pie cenas klāt nenāks. Tikal viena nelaime — pēc visa, kas notiek Kastīrē, armēņu meistariem galīgi nolaudušās rokas. «Sašūšu sev krosa kurpes un staigāšu apkārt. Lai paskatās, ko protam,» saka brigadieris. Un sašūš arī. Bet ko darīsim mēs? Turpināsim gudri spriedēt par tukšajiem veikalu plauktiem?

«Ko mums vajadzētu darīt, lai cilvēki mūs beidzot saprastu?» — izmisīgi jautāja Ediks. Patiešām — ko?

Par to jautā arī 72 Preiļu iedzīvotāji, kas rajona Tautas deputātu padomes prezidijam un redakcijai adresējuši vēstuli, kurā izskan patiesa neizpratne par Kastīres iedzīvotāju dalās pieņemto pozīciju un lūgums rajona varas iestādēm beidzot atrisināt «armēņu» jautājumu.

Iraida KOROLOVA

Celt var tikai visi kopā

Lai patiešām novērstu nepatīkamu ziņu izplatīšanos sakarā ar manu atbrīvošanu no kultūras nodaļas vadītāja amata šī gada 7. septembrī, varu teikt sekojošo.

No darba tiku atlaista ar ierakstu — atbrīvota no ienemamā amata sakarā ar pilnvaru termiņa (laika) izbeigšanos pēc LPSR Darba kodeksa 30. panta 2. punkta, pēc Preiļu RIK lēmuma Nr. 174 no 05.09.90. ar piezīmi, ka nepārtrauktas darba stāžs saglabājas 3 mēnešus pēc LPSR Augstākās Padomes lēmuma Nr. 301 no 16.04.90. Jāatzīmē, ka pēc šī lēmuma pieļaujama darbinieku atbrīvošana sakarā ar iestādes reorganizāciju, šādu samazināšanu un pilnvaru izbeigšanos. Manuprāt, RIK reorganizēta nav, kultūras nodaļas vadītāja štata vienība arī nav samazināta, bet atbrīvošanu sakarā ar pilnvaru izbeigšanos pēc darba likumdošanas var attiecināt tikai uz tiem darbiniekiem, kas ienem vēlētos amatus. Es biju RIK nozīmētais šai darbā, un vadītāja amatā mani apstiprināja rajona Tautas deputātu padome, un arī pašreizējais nodaļas vadītājs amatā ir apstiprināts, nevis ievēlēts. Savukārt darba likumdošanas kodeksa 2. punkts norāda uz darba līguma termiņa izbeigšanos, taču ar mani nav bijis noslēgts nekāds līgums. Tātad šobrīd — tiku atlaista pēc principa: atlaist vienalga kā, ka tikai prom no acīm.

Darba piedāvājumu, tāpat kā darba grāmatīņu, saņēmu 18. septembrī. Darbu piedāvāja pašreizējais kultūras nodaļas vadītājs, algu piesolot nevis analogu savējam — 380 rubļus, bet krievu zemāku, kaut pēc likuma alga jābūt iepriekšējā līmenī.

Tiku atlaista pēc 21 kultūrā, taj skaitā 9 kultūras namā un bibliotēkā, nostrādātie gadiem, ar izglītību, kas gūta Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikumu un Latvijas Valsts konservatorijā. Un tas notika šobrīd, kad cīnāmies par tiesisku Latviju, un vēl — kād patiešām jūtams speciālistu trūkums kultūrā. Jo ne katrs spēja ilgi izturēt totalitārisma sistēmas spiedienu, to, ka kultūra bija pārvērsta par nozari, caur kuru PSKP propagandēja savas idejas, kad katru runājamo vārdu nelākos svētkos vajadzēja saskaņot propagandas nodaļā, bet rajona kultūras nama un nodaļu darbu attiecīgi instruktori kontrolēja pat trīsreiz dienā, uz valsts svētku pasākumiem visus dzina dzīsus: kultūras darbiniekus, pašdarbniekus — tos organizēt, pārējos — piedalīties.

Esmu mēģinājis noturēties, lai kaut nedaudz mēģinātu palīdzēt kultūras darbiniekiem, un, ja šis rajons nebūtu mana dzimtā puse, diez vai spētu tik ilgi nostrādāt šajā darbā — bez svētku dienām, bez brīvdienām, bez kompensācijām par darbu brīvdienās, ne tāpēc, ka īpaši kārotu priekšnieces goda vai lielas naudas, jo līdz šim gadam alga vadītājam bija 150 — 180 rubļi. Un, ja par spīti aizlieg-

mam divas piegādes celt kultūras objektus, tomēr tika uzcelta Preiļu bibliotēka, Līvānu mākslas skola, TLMS «Dubna» telpas, keramikas darbnīca, tad tur ielikts gan kultūras darbinieku, gan kultūras nodaļas darbs. Taš ielikts arī mūsu ievērojamo novadnieku jubilejas pasākumu atzīmēšanā, republikāniskajos un zonālajos Dziesmu svētku pasākumos Preiļos, Starptautiskā folkloras festivāla «Baltica» ieskaņu koncertos mūsu rajonā. Ne nu par velti 1988. gadā rajonam klubu darbā tika piešķirta 2. vieta republikā (sk. «Leņina Karogs» 1989. gadā), un nav tiesa, ka kultūras darbinieki centās atradināt no tautas tradīcijām. Vienkārsi nebija izvēles, jo bija jādara, ko liek, — vai arī jāiet prom no darba. Un tomēr šīs tautas tradīcijas tika organizētas, izlienot caur adatas aci, un nu folkloras kustība mūsu rajonā pārspej pārējos rajonus republikā.

Diemžēl sistēmā šīs aktivitātes sajūsmas vis nelzsauca, un, lai pret to aizsargātos, es arī tiku aicinājis dibināt Kultūras fonda nodaļu rajonā, biju viena no organizatorēm (skat. manus rakstus «Leņina Karogā» 1988. gada 4. oktobrī «Aicinām uz sadarbību» un 22. oktobrī «Zem Kultūras fonda zīmes»). Piebīdīšu, ka pirmo iemaksu Preiļu muižas kompleksa atjaunošanai — 200 rubļu no Meistarū svētku ienākumiem — veica kultūras nodaļa 1988. gadā. Un, lai gan man neizprotamu iemeslu dēļ LKF Preiļu kopa vērsās pret mani, uzskatu, ka tādas kopas ir nepieciešamas, jo šī totalitārā sistēma, kurā visi dzīvojam, nāk mums līdz, gribam to vai negribam, un diemžēl arī Preiļos. Un no tās nevar atbrīvoties vienkārši mainot partijas piederību, īpaši cilvēkiem, kas savu apzinīgo mūžu nostrādājuši partijas komitejās. Un tad ir tā, ka tikai savs viedoklis liekas vienīgais pareizais, bet pārējie — nosodāmi, īpaši, ja tie nāk no kultūras darbinieku puses, jo kultūra, tāpat kā lauksaimniecībā, «spēj orientēties katrs». Tāpēc ir vajadzīga šī sabiedrības iekļaušanās, kas ļautu beidzot veidot brīvu kultūru, neatkarīgu no valdošās varas ietekmes, pilnīga kultūras sistēmas pārveide. Šo sistēmu kontrolētu no apakšas tauta, un nebūtu ļauni, ja pastāvētu zināma konkurence, privātās kultūras iestādes, rentes uzņēmumi, utml. Un, ja izstrādājot jauno kultūras sistēmas koncepciju, deputātiem būtu nepieciešama mana palīdzība, to esmu gatava sniegt.

Kas attiecas uz kultūras līmeni, tad tas diemžēl nav īpaši augsts — visā republikā. Ir zaudēts patiešām daudz, un to ir veicinājis līdz šim valdošā sistēma, un uzvelt man vienai atbildību par kultūras līmeņa pazemināšanos ir tas pats, kā prasīt, lai Preiļus pārceļtu tuvāk Rīgai, kur mums visiem būtu lustīgāka dzīvošana.

Kultūras līmeni celt var tikai visi kopā. Un es to arī novēlu.
Monika LIVDĀNE

Fermeru sadarbība

Dānijā viesojās Latvijas zemnieku centra vadītājs Viesturs Stoks. Vīzītes mērķis — iepazīties ar dāņu konsultatīvā dienesta darbību un pārrunāt Rīgā parakstītā sadarbības protokola realizēšanu. Tas paredz zemnieku konsultatīvās sistēmas izveidošanu mūsu republikā.

Dānijā darbojas vairāki tūkstoši fermeru konsultantu, kas viņiem sniedz palīdzību ekonomikas un finansu jautājumos. Sadarbībā ar dāņiem arī Latvijā tiks gatavoti

konsultanti, kas zemniekiem varētu palīdzēt apgūt plaša profila zināšanas, lauku prognozētu saimnieciskās darbības perspektīvas. Par šādiem apmācības centriem kļūs tehnikumi, lauksaimniecības skolas un LLA. Parakstīts arī attiecīgs protokols par vairāku mūsu zemnieku trīs nedēļas ilgu stažēšanos Dānijā. Tā ietilpst nākamgad maijā. Visus izdevumus sedz dāņu puse. Tika ieskicēts, teica Viesturs Stoks, arī sadarbības plāns celtniecības

un ekonomiskās analīzes jomā. Taisu un Preiļu rajonā, piemēram, paredzēts izveidot pirmos lokālos konsultatīvos punktus. Plānota arī firmas «Nord — Baltic» fermeru zinātniskā centra atvēršana Jelgavā. Šai kopdarbā piedalīsies arī igauņu un lietuviešu kolēģi.

Līdzekļus Baltijas jaunsaimniecību attīstības programmai ziedojuši Dānijas valdība un šīs zemes fermeru centrs.

Ineta MEIMANE,

LETA korespondente

Koki — dzīvie dabas un vēstures pieminekļi

«Cilvēks dzīvo kādu pusmiljonu stundu, bet viņa stādītais koks — tūkstoš gadu. Koku var kopt turpmākās cilvēku paaudzes. Bet cilvēkam ir lemts nomirt — pats ilgākais pēc pusmiljona stundām.»

V. Petrosjans,
armēņu rakstnieks

trešais rajona resnākais ozols ar apkārtmēru 6,25 metri. Tas ir ļoti smagā stāvoklī. daļa stumbra nolūzusi. Netālu uzgājām arī otro rajona resnāko dižbēzu ar 3,25 metru apkārtmēru. So Jašas upes pasakaino ieleju ar bijušajam Jegorišku dzīrnāvam, no kurām palikušas tikai akmeņu sienas, kā arī — ar unikāliem koku sakopojumiem, noteikti būtu jāņem vīsmaz rajona aizsargājamo dabas objektu sarakstā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka šāda senieleja ir vienīgā Preiļu rajonā. Par to der padomāt. Taču, manuprāt, galvenā vērtība Jašas krastā ir vareņajam 6,25 metrus resnajam dižozolam. Kāda vietējā tantīna mums pastāstīja, ka šis ozols ir ap 1 000 gadus vecs (stipri jāšaubās) un ka pie ozola it kā esot upurēts, bijusi pielūgšanas vieta. Atklāti sakot, neesmu neko tādu dzirdējis vēl par kādu dižkoku Preiļu pusē. Vai šis ir mūsu vienīgais kulta koks, vai arī vēl kāds atradīsies? Protams, šie dati būtu jāpārbauda ieinteresētiem speciālistiem vai pat arheologiem.

Kā tad ir ar mūsu rajona dižkoku vispār? Aptuveni divas trešdaļas no rajona vēl nav apsekotas, bet pārējā daļā, neskaitot oficiāli apstiprinātos 6 dižozolus, ir uzietī 40 dižkoki ar republikas nozīmes dižkoka izmēriem. Tātad — mūsu rajons kļūst par dižkoku bagātāko rajonu Latgalē. Cik tad vēl varētu būt neatklāto dižkoku rajonā? Bargo ziemu un īso, vēso vasaru iespējams pie mums nespēj izaugt deviņmetrīgi ozoli, kā tas ir Vidzemē un Kurzemē.

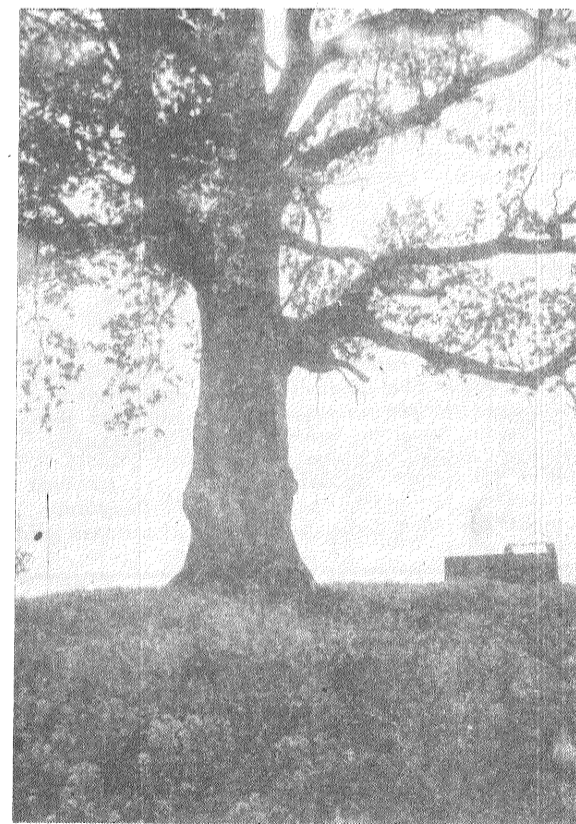
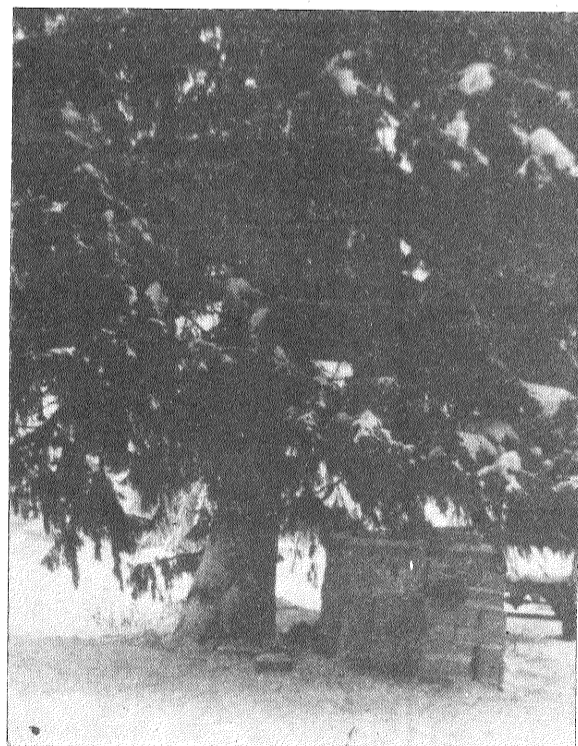
Kā jau minēju iepriekšējā rakstā, resnākais, kā arī laikam, vecākais Latgales ozols aug mūsu rajona Turku ciema Saliešu sādā un ir 7,2 metrus resns. Tā vecumu varētu minēt 500 — 600 gadu robežās. Brīnums, kā gan tāds koks te varēja izaugt. Pārsvārā dižkoki ir uzieti no liepu sugas, tad seko ozoli, vītoli, bērzi, kļavas. Ļoti maz mums ir dižegļu, arī dižo melnalkšņu, paegļu.

Lai šo darbu spētu pabeigt līdz galam, uzskaites veikšanas darbā tiek gaidīti skolēni. Vēl kādu septiņmetrīgu ozolu diezin vai būs iespējams atrast, bet daudzi mazāki dižozoli un citu sugu koki noteikti vēl nav uzieti. Tātad, daudzie meklējumi vēl ir priekšā. Ja kādam no jums, lasītāji, ir zināma kāda dižkoku bagāta vieta vai atsevišķi vareni koki, tad, lūdzu, uzrakstiet šīs ziņas vēstulē.

Pateikšu vēl to, ka uzskaitīt var ozolus, vītulus no 3,5 metriem, liepas no 3 metriem, vīksnas, gobas, ošus — arī no 3 metriem, bērzus, egles, priēdes no 2,5 metriem resumā. Kļavas, melnalkšņus — no 3 metriem. Arī lapegles, kuras pārsniedz 2,5 metru resnumu. Jau var būt kā rajona nozīmes dižkoki. (Jāmēra 1,3 metru augstumā.) Tātad, nēnoklusējiet, bet uzrakstiet, ja zināt, kur aug minēto izmēru koki. Būšu ļoti pateicīgs par šādām ziņām. Tās tiks nosūtītas arī uz Rīgu.

Mana adrese: Preiļu rajons, Upmalas pagasta Cukuros, Aivaram Brakovskim, pasta indekss 228253.

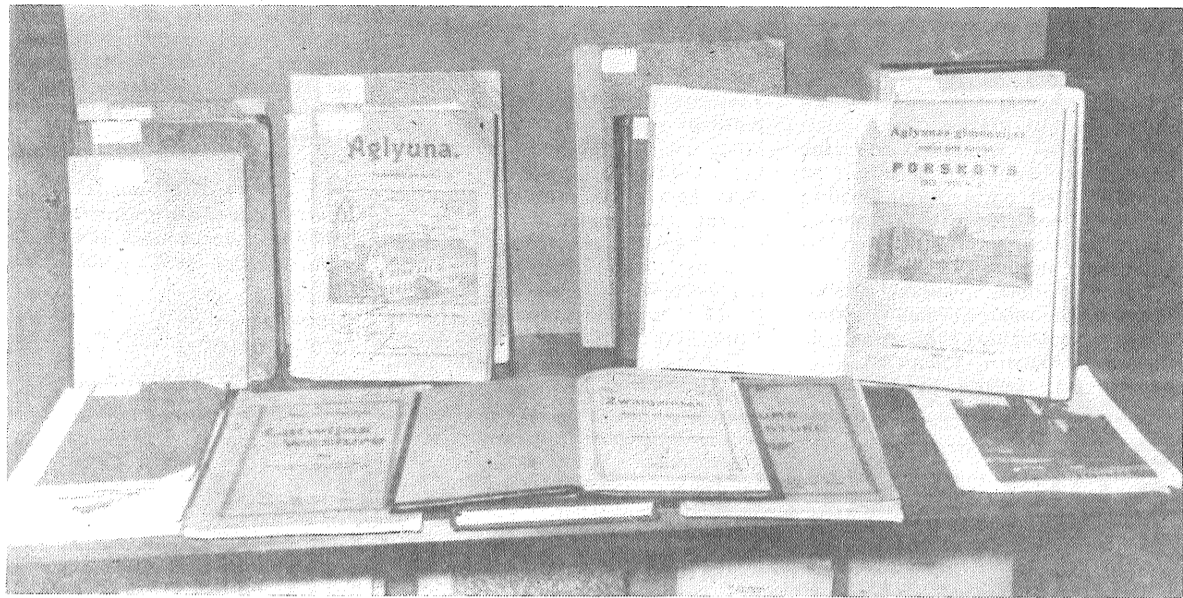
A. BRAKOVSKIS

● Dižozols Rauniešu ciema teritorijā — ar saknēm aptvēris pietus nogalinātus sava novada patriotus un cīnītājus par brīvību. Tas ir vēsturisks koks.

● Vai gāzbetona bloku grēda būs sausumā zem mūsu rajonā resnākās dižegles! Tā aug kolhoza «Jersika» teritorijā un ir 3,05 metrus resna [krūšu augstumā].

● Cik stingri turas zemē šis 400 gadus vecais milzīgs Upmalas ciema «Mazkursīšos»! [«Mazkursīšu» ozols — augstums — 19 metri, platums — 5,2 metri].

Par Latgali

vēsta 250 grāmatas no Valsts bibliotēkas fondiem, kuras patlaban ir skatāmas Preiļu rajona centrālajā bibliotēkā. Vecākā no tām ir datēta ar 1909. gadu. So lasāmgāmatu bērniem «Zalta worpas» ir sastādījis A. Bite. Līdzās lūgšanu grāmatīnai «Agljunas zvaigzne» ir skatāma mūsu novadpētniekiem dziļi nepieciešamā «Agljunas gimnazijas septiņu gadu darbības porskots (1921. — 1928. m. g.)». Šis dokumentālais stāstījums ir bagātīgi ilustrēts: no fotogrāfijām mēs uzzinām, ka gimnāzija darbojās atturības pulciņš «Cerība», ragu un simfoniskais orķestris, koris...

Lasītāji var iepazīties ar četrām Meikuļa Apeļa grāmatām, ar Jura Pabērza «Rūzem un Ērkšķim», ar šigada jubilāra Povula Prikuļa stāstu krājumu «Nūsamaļdejušis», ar latviešu folkloras krātuves izdevumiem «Senās kāzas Daugavpils apriņķī» un «Kāzu paražas Latgalē». Izstāde darbosies līdz 10. decembrim.

V. ROMANOVSKIS

J. SILICKA foto

Zemniekiem un citiem zemes īpašniekiem

Zeltainā kartupeļu nematode ir vienas no izplatītākās un bīstamākās kartupeļu slimības — globoderozes izraisītāja. Kartupeļu nematode izplatīta visās Baltijas republikās, Baltkrievijā, kā arī Ukrainas un Krievijas apgabalos. Nematode parazitē uz kartupeļu, tomātu, baklažānu, melnās naktenes u. c. naktēņu dzimtas augu saknēm. Uz invadēto kartupeļu saknēm viegli pamānāms stīks (magonu sēklas lielumā) nematodes cistas, kuras pildītas ar oliņām. Pavasarī cistas ir baltā krāsā, vēlāk — zeltaini dzeltenas, rudenī — brūnā krāsā.

Kartupeļu novākšanas laikā cistas atdalās no saknēm un nokļūst augsnē. Kāpuri cistas saglabā dzīvotspēju vairāk nekā desmit gadus.

Ja invāzija vāja un kartupeļus audzē ļoti mēslojot augsnē, tad slimības pazīmes izteiktas vāji, bet sevišķi spilgti izpaužas, audzējot nematodes uzņēmīgas kartupeļu šķirnes monokultūrā. Kartupeļu nematode savairojas perēkļveidīgi, kartupeļu laukā izveidojot tumšus plankumus, lakstu un sakņu augšana un attīstība aizkavējas, lapas deformējas. Stipri invadētie augi ir neliela auguma, smalkiem stublājiem un lapām, lakstiem apakšējās lapas novīst. Kartupeļu bumbuļu raža ir neliela (niecīga), vienā saimē — 2 — 3 stīki bumbuļi.

Cistas pārziemo augsnē, kartupeļu glabātuvēs, stīpās. Pavasarī, temperatūrai sasniedzot 18 — 21°C, no cistām, kas atrodas aramkārtas dziļumā, izdalās kāpuri. Ja kartupeļi vai tomāti netiek stādīti, no cistām izdalās tikai neliels kāpuru daudzums, kas ātri aiziet bojā.

Kartupeļu nematode izplatās cistu veidā ar augsni, kartupeļu bumbuļiem, saknauģiem, ar dažāda veida stādāmo materiālu, kā arī ar augsnes apstrādes darbarīkiem, teh-

niku, taru, dabisko mēslojumu, ūdeni un vēju.

Lai novērstu kartupeļu nematodes tālāku izplatīšanos, invadētajās saimniecībās jāpilda sekojoši karantīnas pasākumi:

nepārdot un neizdot ārpus savas saimniecības kartupeļus, saknauģus, stīpolauģus, dēstus, stādus un citu stādāmo materiālu, bet izmantot tos tikai savā saimniecībā,

kartupeļus, saknauģus un to mizas lopbarībai izmantot tikai vārtītā veidā, visus kartupeļu lakstus iznīcināt (sadedzinot) uz inficētā lauka.

Augu sekas ieviešana visās saimniecībās un privātos laucīnos ir galvenā prasība, lai novērstu kartupeļu nematodes izplatību un invāzijas iespējas. Cīņai ar nematodi ieteicama augu sekā, kurā audzē dārzeņus, pākšaugus, it sevišķi, — lupīnu, graudaugus, kukurūzu, daudzgadīgos zālājus — āboliņu, ogu kultūras, puķes, — tās visas kultūras, kas neinvadējas ar nematodi. Invadētajos laukos jāstāda tikai nematodes izturīgas kartupeļu šķirnes — 'Skaidra', 'Kristall', 'Prigožij-2', 'Diamant', 'Gitta', 'Anosta', 'Omega', 'Cardinal' u. c. Apstrādi ar ķīmiskajiem preparātiem ieteicams veikt tikai, lai dezinficētu taru, transporta līdzekļus, stīpu laukumus un stacionārās kartupeļu glabātaves.

Sistemātiska kartupeļu stādījumu apsekošana, kartupeļu nematodes perēkļu likvidēšana un lokalizācija palīdzēs saglabāt ražu un sekmīgi cīnīties ar nematodes slimībām.

Konstatējot kartupeļu nematodes pazīmes, nekavējoties ziņojiet saimniecības agronomam vai karantīnas agronomam.

D. GAILĪTIS,

Daugavpils starprajonu augu karantīnas punkta inspektors

Cilvēki atceras savu pienākumu

Indricas katoļu baznīcā, kas nesen stipri cieša ugunsgrēkā, atkal pulcējas draudze.

XVII gadsimta Latgales koka arhitektūras pieminekļa restaurēšanā piedalījās ne jau draudzes locekļi vien. Līdzekļus dievnama atjaunošanai vāca Krāslavas rajona darba kolektīvi un iedzīvotāji. Ziedojuņi tika saņemti arī no citām Latvijas malām. Palīdzēja kopsaimniecība «Daugava», kuras teritorijā atrodas baznīcas zeme. Indricas ļaudis ir pateicīgi arī baltkrievu meistariem no Polockas. Baznīcas vērtīgais iekārtojums vēl nav pilnīgi atjaunots. Taču dievkalpojumi Indricā tika pārtraukti uz pavisam īsu laiku.

Citāds bijis Jauntomes svētā Miķeļa kapelas liktenis. Pēdējos 28 no saviem 176 pastāvēšanas gadiem šī mazā celtnē sfāvēja tukša. Taču cilvēki atcerējās savu pienākumu un atnāca arī uz kapelu. Tagad celtnē atkal uzlikts krusts. Tā nav vienīgā kulta zīme, kas atgriezies savā vietā. Ļauni spēki savulaik iznīcināja tradicionālos katoļu krucifiksus celmalās. Cilvēku labā griba liek tradīcijām atdzimt.

Vasilis DUBOVSKIS,
LETA korespondents

Krāslavas rajonā

Sporta klubs „Cerība” — oktobrī

Mazie futbolisti (1978. g.) sezonu noslēdza ar «Skolu kausa» izcīni. Iesākumā sacensības risinājās rajonā, kur spēcīgākā izrādījās Preiļu 2. vidusskolas komanda, atstājot aiz sevis Preiļu 1. vidusskolas, Līvānu 1. un 2. vidusskolas, Galēnu un Aizkalnes pušus. Tālāk preiļieši cīnījās zonālajā turnīrā Rēzeknē, kur pieveica Balvu komandu ar 8:0 un Ludzu ar 6:0. Arī starprajonu turnīrā Ilūkstē mūsējie izrādījās ievērojami pāraķi par mājniekiem — arī uzvarēja ar rezultātu 8:0 un izcīnīja tiesības startēt finālsacensībās Rīgā. Seit gan tik spoži negāja, jo bija jāpiekūpjas Valmieras zēniem (1:3), bet spēlēja par 3. vietu uzvarēja Madonas komandu ar visai iespaidīgu rezultātu 10:2. Mazajiem preiļiešiem tikai mazliet pietrūka, lai atkārtotu sava trenera Vladimira Točko pirms 25 gadiem gūto panākumu, kad tika izcīnīts I. Sudmaļa kauss (tā agrāk saucās «Skolu kausa» izcīņa).

Oktobrī Rīgā risinājās «Cerību kausu» izcīņas finālturnīrs volejbolā meitenēm (1978. g.). Sporta kluba «Cerība» pārstāves palika piektajā vietā, palaižot sev priekšā Daugavpils I un II komandu, Rīgas volejbola skolas un Kuldīgas meitenes.

Šī pat komanda piedalījās republikas sporta skolu zonālajās sacensībās, kur vajadzēja mēroties spēkiem ar «Auroras» sporta skolas un Rīgas volejbola skolas I, II un III vienību. Preiļu meitenes ierindojās trešajā vietā.

Arī sporta kluba «Cerība» basketbola nodaļas audzēkņi oktobrī aizvadīja sporta skolu zonālās sacensības. Par republikas finālsacensību dalībniecēm kļuva Irinas Romanenko trenētās meitenes (1980. g.). Tāpat 1977. gadā dzimušajām meitenēm ir reālas iespējas izcīnīt pirmo vietu zonā un iekļūt finālturnīrā. Bez tam vēl divās vecuma grupās meitenēm (1973./74. un 1975./76. g.) iegūtās otrās vietas zonālajās sacensībās un iespēja ar citu zonu otro vietu ieguvējiem pacīnīties par iekļūšanu finālturnīrā. Ne tik spoži kļāties zēniem, no kuriem tikai 1980. gadā dzimušajiem basketbolistiem vēl saglabājas iespējas cīnīties par labu vietu.

Rajonā sākušās «Oranžās bumbas» sacensības, kuras piedalās skolu komandas. Jaunākajā grupā pagaidām vislabāk veicas abu Līvānu vidusskolu un Riebiņu basketbolistiem. Arī vecākajā grupā (1976./77. g.) galvenie pretendenti uz uzvaru ir Līvānu vidusskolu komandas zēni un Aglonas vidusskolas meitenes.

Veiksmīgi sezonu Latvijas B klases čempionātā uzsākušās sporta kluba «Cerība» basketbolistes. Līvānietes pieveica Liepājas bērnu un jaunatnes sporta skolu ar 94:33 un Liepājas Pedagoģisko institūtu ar 67:59.

Sporta kluba vieglatlēti piedalījās tradicionālajā Jēkabpils sporta apvienības «Vārpa» rīkotajās sacensībās, kuras pulcē dalībniekus no Rīgas, Ogres, Krāslavas, Aizkraukles, Biržiem un Rokišķiem. Izcīnītas četras godalgotas vietas.

Uz savu pirmo skriešanu pulcējās sporta kluba skrējēju kopa. Kas no tā visa iznāks, — rādīs laiks, bet pagaidām tiek lolotas nākotnes ieceres un krāti noskrieto kilometru desmiti. Ja kādam ir interese par šo pasākumu, tas katru trešdienu plkst. 19.00 var griezties sporta klubā.

Deviņas viriešu un sešas sievietes komandas sākušās sacensības Preiļu pilsētas volejbola čempionātā, kas ilgs līdz decembra nogalei. Daži rezultāti sievietēm: agrofirma — Preiļu 1. vidusskola 3:1, sporta klubs — patērētāju biedrība 3:0; virieši: pasts — milicija 3:0, agrofirma — «Lauktechnika» 3:0, RCP — «Chaooss» 3:1, Rudzāti — SCO 3:1, pasts — RCP 3:1.

Notikusi sporta kluba «Cerība» rīkotā novusa komercturnīra pirmā kārtā. Pagaidām līderos izvīrējušies Staņislavs Mosāns (kolhozs «Dubna»), Niķifors Jegorovs («Lauktechnika») un Eriks Mazjānis (Līvānu stikla fabrika).

I. BABRIS,

sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

PRECIZĒJUMS

Laikraksta «Novadnieks» 10. numbra numurā materiālā «...Jūs būsiēt un pastāvēsiet» trešajā slejā otrajā atkāpē no augsās pareizi jālasa: «Mūsu rajonā pusotra simta zemnieku saimniecību kopplatība ir 3372 hektāri, kas ir tikai divi procenti no republikas zemnieku saimniecību aizņemtās teritorijas.» Tālāk kā tekstā.

MAINA remontējama autobusu KAVZ pret ERAZ, UAZ, «Moskvič» pikapu. Tālrunis — 42407.

PĒRK klavieres. Zvanīt — 21390.

PREIĻU RPBS VAIRUMTIRDZniecības BĀZE

organizē stikla taras visu tilpumu pudeļu un burku pieņemšanu no iedzīvotājiem 1990. gada 17. novembrī pēc šāda grafika:

plkst. 9.00 — Ļeņina kolhoza pie kioska «Liči»,
plkst. 11.00 — Celtnieku ielā pie SCO kantora ēkas,
plkst. 13.00 — Rēzeknes ielā pie mājas Nr. 36.

17. novembrī Līvānu kultūras namā plkst. 14.00 notiks LATVIJAS NEATKARĪBAS DIENAI VELTĪTS KONCERTS. Piedalās grupa «Ēmurgas zēni» un Zanis Ezītis. Ieeja brīva.

17. novembrī plkst. 20.00

Pelēču kultūras nams

aicina uz

RETRO KONCERTU

(brāļu Laivinieku dziesmas).

Piedalīsies Andris Bērziņš, Aivars Jansons un Juris Vaivods.

Bīlešu iepriekšpārdošana Pelēču ciema padomē.

Ieeja skolēniem — 1,50
rbļ., pieaugušajiem — 2,50
rbļ.

Pasaule ir tik milzīga.

Bet tu, māt, man biji viena.

(L. Līvena)

Izsakām patiesu līdzjūtību Janīnai Streikei, atvadoties no MĀTES.

Rajona kultūras darbinieki

Kur likt silto maizi.

Ko tev nesu, māt.

Ja tu klusa aizbrauc

Skumjā vezumā?

(O. Vācietis)

Izsakām dziļu līdzjūtību Viktoram Jonānam, MĀTI smiltainē aizvadot.

Rajona izpildkomiteja

Tu projām aizgāji klusi

Tāda mīļa, balta,

Zem gažu nastas nogurusi.

(A. Grava)

Izsakām līdzjūtību Janīnai Streikei, MĀTI smiltajā guldot.

Aglonas TF grupa

17. novembrī plkst. 19.00

Preiļu kultūras namā notiks Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts koncerts

«SENĀS DZIESMAS

JAUNĀS SKAŅĀS».

Pēc koncerta — balle.

Koncertā piedalās N. Bumbiere, M. Vilcāne, O. Grīnbergs, I. Siliņš.

Kultūras nama otrajā stāvā darbojas izstāde «Preiļu un Līvānu pagasti 20. — 30. gadu pastkārtēs» un bērnu zīmējumu izstāde.

Pirms koncerta ar īsu uzrunu pie klātesošajiem griezīsies Preiļu rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētājs I. Muzikants.

Ieeja ar ielūgumiem un biļetēm. Biļetes cena — 2 rbļ.

Darbosies bufete.

Ir sāpes, ko nespējam dalīt

uz pusēm.

Nav tādu vārdu, kas mierināt

spētu.

(A. Skujiņa)

Skumju brīdī esam kopā ar piederīgajiem, BRONISLAVU KOZULI smiltajā izvadot.

Preiļu SPK darba kolektīvs

Baltie bērzi, šalciet klusu.

Sveiciet tālos apvāršņus,

Tēva sirds ir aprimusi,

Caklās rokas mierā dus.

(Z. Purvs)

Izsakām līdzjūtību Francim Punculim, no TĒVA uz māžu šķīroties.

Kolhoza «Sarkanā ausma»

celtnieki

Galvenais redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.

Tālrunis uzziņām: 22305.

Izdod apgāds «Aizve», Rīgā, Bruņinieku ielā 47.

Izdevējdarbības licence Nr. 005069.

Iespējamais ražošanas apmērs: «Līta» Daugavpils tipogrāfijā

Valsts ielā 1. Ofsetspiedums. Viena nos. iespiedlokšne.

Mēfians 13962 eksemplāri (latviešu valodā) — 48009 eksemplāri,

krievu valodā — 3953 eksemplāri. Pas. 1233.

Indekss 68169.